

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет іноземної філології
Кафедра романської філології

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента

НЕОЛОГІЯ І ПЕРЕКЛАД НЕОЛОГІЗМІВ
(на базі французької мови)

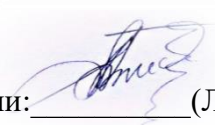
підготовки	бакалавр
спеціальності	035 Філологія
освітньо-професійної програми	Мова і література (французька). Переклад

Луцьк – 2022

Силабус вибіркового освітнього компонента «Неологія і переклад неологізмів (на базі французької мови) » підготовки бакалавра, галузі знань 03 Гуманітарні науки, спеціальності 035 Філологія, за освітньою програмою «Мова і література (французька). Переклад».

Розробник: **Галян Оксана Віталіївна**, старший викладач кафедри романської філології, кандидат філологічних наук

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми: (Л. В. Бондарук).

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри романської філології протокол № 1 від 30 серпня 2022 р.

Завідувач кафедри: (О. В. Станіслав)

I. Опис освітнього компонента

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Форма навчання: денна	Галузь знань: 03 Гуманітарні науки. Спеціальність: 035 Філологія. Освітньо-професійна програма: Мова і література (французька). Переклад. Освітній рівень: бакалавр	Вибіркова
Кількість годин/кредитів 150 год. / 5 кредитів		Рік навчання: 3-ий
		Семестр: 6-ий
		Лекції: 32 год.
		Практичні (Семінарські) 22 год.:
		Консультації: 10 год.
ІНДЗ: немає		Самостійна робота: 86 год.
	Форма контролю: залік	
Мова навчання: французька, українська		

II. Інформація про викладача

Таблиця 2

Прізвище, ім'я та по батькові	Галян Оксана Віталіївна
Науковий ступінь	Кандидат філологічних наук
Вчене звання	
Посада	Старший викладач кафедри романської філології
Контактна інформація	+380677278963 Halian.Oksana@vnu.edu.ua , Корпус № 3 (А), каб. 224А
Розклад занять	https://bit.ly/3kIC98I
Консультації	Згідно з розкладом, затвердженим кафедральним протоколом. У разі необхідності запитання та звернення можна надсилати на електронну скриньку, зазначену в силабусі.

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація освітнього компонента.

Освітній компонент «Неологія і переклад неологізмів (на базі французької мови)» призначений для здобувачів 3 року денної форми навчання та орієнтований на забезпечення знаннями основних положень неології у підготовці майбутніх філологів. *Об'єктом* даного курсу є сучасна неологічна термінологія французької мови, *предметом* дослідження – принципи утворення та функціонування неологізмів, ознайомлення з основними тенденціями розвитку лексичної системи іноземної мови. Після засвоєння курсу здобувачі зможуть використовувати неологізми у мовленні та перекладі у майбутній професійній діяльності.

2. Пререквізити. Підґрунтям для викладання освітнього компонента «Неологія і переклад неологізмів (на базі французької мови)» є володіння французькою мовою на рівні

A2 – B1. При вивченні цього курсу використовують також знання, отримані з граматики, мовознавства та перекладознавства.

Постреквізити. Знання та навички з освітнього компонента «Неологія і переклад неологізмів (на базі французької мови)» можуть бути використані під час вивчення філологічних і перекладацьких дисциплін, а також у подальшій професійній діяльності чи для особистих цілей.

3. Мета і завдання освітнього компонента.

Освітній компонент «Неологія і переклад неологізмів (на базі французької мови)» – передбачає ознайомлення здобувачів із новою мовознавчою галуззю – неологією. Проблематика курсу об'єднує такі питання: теоретичні основи вивчення неологічної лексики, ознайомлення з основними працями у сфері неології, формування навичок фіксації та наукового аналізу лексичних інновацій у текстах різних стилів, здатність розв'язувати практичні проблеми в галузі філології та перекладу в процесі професійної діяльності та навчання.

Основні завдання курсу:

- ознайомити здобувачів з історією виникнення та теоретичними основами курсу неології;
- простежити особливості сучасного французького словотвору;
- проаналізувати співвідношення семантичної та прагматичної варіативності нової лексики;
- опрацювати новітню наукову інформацію та довідникові матеріали;
- зіставити основні перекладацькі розбіжності в французькій та українській мовах.

4. Результати навчання (компетентності).

У результаті вивчення даного курсу здобувачі будуть знати основні поняття, терміни та способи утворення неологізмів. Після засвоєння курсу здобувачі зможуть утворювати дериваційні моделі неологізмів, використовувати неологізми у мовленні та перекладу із урахуванням семантики, джерела походження і стилістичних особливостей, знаходити адекватні засоби перекладу нових лексичних одиниць.

5. Структура освітнього компонента.

Методи контролю:

УО – усне опитування; ПЗ – практичне завдання; ДС – дискусія; П – презентація..

Таблиця 3

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лекції	Практ. заняття	Самост. робота	Консультації	Методи контролю / Бали
СЕМЕСТР 5						
Змістовий модуль 1						
Неологія – новий напрям лінгвістики						
Тема 1. Неологія як лінгвістична галузь.	8	2		6		УО = 5 ПЗ = 5
Тема 2. Історія виникнення неології. Мета, завдання, предмет неології.	11	2	2	6	1	
Тема 3. Причини появи неологізмів, їх типи та процес	9	2	2	4	1	

адаптації нового слова в системі мови.						
Тема 4. Сучасні підходи до класифікації нової лексики.	6	2		4		
Разом за змістовим модулем 1	34	8	4	20	2	10
Змістовий модуль 2						
Теоретичні основи неології як лінгвістичної науки						
Тема 5. Класифікація неологізмів за видом мовної одиниці, за метою створення та призначення.	8	2	2	4		ДС = 5 ПЗ = 5
Тема 6. Багатоаспектність дослідження неологізмів у сучасній лінгвістиці.	6	2		4		
Тема 7. Стилїстична теорія неологізмів.	11	2	2	6	1	
Тема 8. Денотативна теорія неологізмів.	11	2	2	6	1	
Разом за змістовим модулем 2	36	8	6	20	2	10
Змістовий модуль 3						
Сучасні тенденції французького словотвору.						
Тема 9. Утворення неологізмів. Суфіксація, префіксація. Композиція.	10	2	2	5	1	УО = 5 П = 5
Тема 10. Утворення абревіатур, скорочень та акронімів. Другорядні способи словотвору.	10	2	2	5	1	
Тема 11. Телескопні новотвори. Мовна економія як чинник формування телескопізмів.	10	2	2	5	1	
Тема 12. Сучасні іншомовні запозичення в системі французької мови. Англіцизми у французькій мові, особливості їх перекладу.	10	2	2	5	1	
Разом за змістовим модулем 3	40	8	8	20	4	10
Змістовий модуль 4						
Особливості перекладу мови засобів масової інформації						
Тема 13. Засоби масової інформації як джерело нової лексики.	7	2		5		ДС = 5 П = 5
Тема 14. Проблеми перекладу мови засобів масової інформації.	10	2	2	5	1	
Тема 15. Критерії, що забезпечують належність слова до авторських неологізмів.	13	2		10	1	
Тема 16. Перспективи подальших неологічних студій. Неологічні словники.	10	2	2	6		
Разом за змістовим модулем 4	40	8	4	26	2	10
Загалом за змістовими модулями						40
Види підсумкових робіт						Бал

Контрольна робота 1							30
Контрольна робота 2							30
Всього за контрольні роботи							60
Всього кредитів / годин / балів	5	150	32	22	86	10	100

6. Завдання для самостійного опрацювання.

Самостійна робота здобувача полягає у засвоєнні ним навчального матеріалу у позааудиторний час без участі викладача. Оцінювання якості результатів самостійної роботи викладач здійснює під час практичних занять, а також під час консультацій та індивідуальних занять зі студентами, за графіком, складеним кафедрою романської філології з урахуванням потреб і можливостей здобувача.

Таблиця 4

Тема	Кількість годин	Питання для самостійного опрацювання
	<i>денна форма</i>	
Тема 1. Лінгвістична природа лексичного новотвору.	14	Лексичний новотвір як об'єкт аналізу неології. Поняття неологізм, лексичний новотвір, авторська інновація, неологізація.
Тема 2. Способи утворення неологізмів.	18	Утворення неологізмів за допомогою суфіксації, префіксації та конверсії.
Тема 3. Аббревіація та акроніми як спосіб утворення неологізмів.	18	Особливості перекладу неологізмів-аббревіатур та акронімів.
Тема 4. Неологізми у тематико-понятійних сферах.	18	Переклад неологізмів у сфері комп'ютерних технологій, технічних наук, спорту.
Тема 5. Терміни-неологізми у французьких фахових текстах.	18	Особливості перекладу термінів-неологізмів у різних фахових текстах.
Разом:	86	

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо здобувача освіти Усі учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватися вимог чинного законодавства України, Статуту і Правил внутрішнього розпорядку ВНУ імені Лесі Українки, навчальної етики та корпоративної культури, толерантно та з повагою ставитися до всіх учасників процесу навчання, дотримуватися графіку проведення та термінів складання усіх видів робіт, передбачених програмою освітнього компонента, повідомляти викладача про його зміни, бути організованим і сумлінним, нести особисту та колективну відповідальність, без вагань звертатися до викладача за консультаціями у разі потреби.

На початку вивчення освітнього компонента *викладач повинен* ознайомити здобувачів з метою і завданнями освітнього компонента; видами робіт та критеріями їх оцінювання; з політикою оцінювання та перескладання; з особливостями рейтингової

системи; з політикою відвідування занять; з принципами академічної доброчесності; з особливостями отримання різних видів освіти.

За об'єктивних причин, наприклад, в умовах карантинних обмежень або ж хвороби здобувача (чи здобувача з особливими потребами), працевлаштування, міжнародне стажування, за умов певних сімейних обставин тощо), здобувач може оформити індивідуальний план і навчання у такому разі відбувається за погодженим графіком з використанням технологій дистанційного навчання відповідно до Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу Волинського національного університету ВНУ імені Лесі Українки (<https://bit.ly/3VUrNSr>).

Оцінювання знань здобувачів з освітнього компонента «Неологія і переклад неологізмів (на базі французької мови)» базується на основі Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки (<https://bit.ly/3CuizWf>).

При вивченні освітнього компонента здобувач виконує завдання згідно з навчальним планом та у відповідності до силабусу, що включає опрацювання інформаційних джерел та літератури, підготовку до практичних занять. Усі види діяльності здобувача, вказані у силабусі освітнього компонента «Неологія і переклад неологізмів (на базі французької мови)» підлягають оцінюванню за 100-бальною шкалою

Політика щодо академічної доброчесності регулюється Кодексом академічної доброчесності ВНУ імені Лесі Українки (<https://bit.ly/3k3HKZq>), згідно якого здобувач зобов'язаний самостійно виконувати навчальні завдання, поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей), вказувати джерела, якими послуговувався, додавати їх опис до кожного виду роботи, не поширювати та не копіювати авторські матеріали, не вдаватися до обману та списування, повідомляти куратора академічної групи у разі виявлення порушень етики академічної доброчесності та випадків (само)плагіату, необ'єктивного оцінювання результатів роботи здобувачів чи/та хабарництва.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Організація процесу вивчення освітнього компонента дозволяє здобувачеві бути мобільним і гнучким в (само)організації навчання. У разі відсутності на практичному занятті здобувач готує виконані вправи у письмовій формі. Виконані завдання обговорюються на консультації або відправляються на електронну пошту, зазначену в силабусі. У разі змішаного (дистанційного) навчання – використовується платформа Zoom для забезпечення освітнього процесу. Усі матеріали зберігаються на електронній скриньці кафедри. Перескладання контрольних модулів відбувається лише за наявності поважних причин (напр., лікарняний лист, академічна мобільність тощо). Заборгованість із модуля повинна бути ліквідована здобувачем у позааудиторний час до початку заліково-екзаменаційної сесії.

У разі здобуття здобувачем навичок і умінь у неформальній та/або інформальній освіті порядок і процедура їх визнання регламентується відповідним Положенням про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки (<https://bit.ly/3WUSIPu>). Згідно з цим положенням здобувачам можуть бути зараховані результати такого навчання, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають одному заліковому модулю загалом (але не більше 6 кредитів за навчальний рік) до початку вивчення освітнього компоненту.

Здобувач, який проходить підготовку з використанням елементів дуальної освіти, повинен чітко дотримуватися індивідуального плану відповідно до Положення про підготовку здобувачів освіти у Волинському національному університеті імені Лесі Українки з використанням елементів дуальної форми здобуття освіти (<https://bit.ly/3Qn1ByM>). Знання, уміння, компетентності здобувачів оцінюються

представниками підприємства (де здобувач набуває певної кваліфікації на основі договору) та викладачем університету.

V. Підсумковий контроль

Підсумковий контроль освітнього компонента «Неологія і переклад неологізмів (на базі французької мови)» здійснюється у формі заліку, що полягає в оцінюванні результатів виконання всіх видів діяльності здобувача протягом семестру: аудиторної роботи (лекційні, практичні/семінарські), самостійної роботи, контрольних робіт, а також рівнів засвоєння навчального матеріалу з освітнього компонента. Залік викладач виставляє за результатами поточної роботи за умови, що здобувач освіти виконав ті види навчальної роботи, які визначено силабусом освітнього компонента. Якщо підсумкова оцінка (бали) становить не менше 60 балів, то, за згодою здобувача, вона може бути зарахована як підсумкова оцінка з освітнього компонента. Така оцінка виставляється у день проведення заліку за умови обов'язкової присутності здобувача.

У випадку, якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання анулюються. Структуру, питання та критерії оцінювання заліку викладач повідомляє не пізніше, ніж за 2 тижні до початку заліково-екзаменаційної сесії.

Перескладання заліку відбувається не більше двох разів: один раз – викладачеві, другий раз – комісії, яка створюється деканатом факультету. Підсумковий контроль успішності здобувачів проводиться один раз на рік під час заліково-екзаменаційної сесії, передбаченої навчальним планом, згідно із затвердженим графіком освітнього процесу і розкладом.

Підсумковий рейтинговий бал оцінюється за 100-бальною шкалою. Набрана кількість балів записується в залікову відомість та залікову книжку здобувачів.

Питання, що виносяться на залік:

1. Історія виникнення неології. Мета, завдання, предмет неології.
2. Проблематика визначення терміна «неологізм».
3. Багатоаспектність дослідження неологізмів у сучасній лінгвістиці.
4. Причини появи неологізмів, їх типи та процес адаптації нового слова в системі мови.
5. Сучасні підходи до класифікації нової лексики. Типи класифікації неологізмів.
6. Стилістична теорія неологізмів.
7. Денотативна теорія неологізмів.
8. Сучасні тенденції французького словотвору.
9. Процеси афіксації в утворенні неологізмів.
10. Особливості перекладу неологізмів-аббревіатур та акронімів.
11. Сучасні іншомовні запозичення в системі французької мови.
12. Проблеми перекладу мови засобів масової інформації.
13. Сленгові неологізми соціальних мереж.
14. Переклад неологізмів у сфері комп'ютерних технологій.
15. Оказіоналізми у французькій мові.

VI. Шкала оцінювання

Таблиця 5

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	

82–89	Зараховано
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Незараховано (необхідне перескладання)

Оцінювання за 100-бальною шкалою

Таблиця 6

За 100- бальною шкалою	За шкалою ECTS	Визначення
90-100	A (відмінно)	Здобувач повною мірою та ґрунтовно засвоїв всі теми освітнього компонента, вміє вільно та самостійно викласти зміст всіх питань, розуміє його значення для своєї професійної підготовки, повністю виконав усі завдання кожної теми змістового модуля. Брав участь в олімпіадах, конкурсах, конференціях.
82-89	B (дуже добре)	Здобувач недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв окремі питання освітнього компонента. Вміє самостійно викласти зміст основних питань освітнього компонента, виконав завдання кожної теми змістових модулів.
75-81	C (добре)	Здобувач недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв деякі теми освітнього компонента, не вміє самостійно викласти зміст деяких питань. Окремі завдання кожної теми змістових модулів виконав не повністю.
67-74	D (задовільно)	Здобувач засвоїв лише окремі теми освітнього компонента. Не вміє вільно самостійно викласти зміст основних питань освітнього компонента, окремі завдання кожної теми змістових модулів не виконав.
60-66	E (достатньо)	Здобувач засвоїв лише окремі питання освітнього компонента. Не вміє достатньо самостійно викласти зміст більшості питань освітнього компонента. Виконав лише окремі завдання кожної теми змістових модулів.
1-59	Fx (незадовільно)	Здобувач не засвоїв більшості тем освітнього компонента, не вміє викласти зміст більшості основних питань. Не виконав більшості завдань кожної теми змістових модулів.

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основний перелік:

1. Галян О. В. Утворення та функціонування ініціальних скорочень у фізичній терміносистемі (на матеріалі французької мови). *Проблеми семантики, прагматики та когнітивної лінгвістики*. Київ : Логос, 2020. Вип. 37. С. 13–26.
2. Галян О. В. Le glossaire des termes (physiques, économiques, sportifs, termes de marketing) Глосарій термінів (фізичних, економічних, спортивних, термінів маркетингу): навч.-метод. видання. Луцьк : Вежа-Друк, 2021. 32 с. Рекомендовано НМР ВНУ імені Лесі Українки (протокол №9 від 19.05.2021 р).
3. Галян О. В., Мартинюк О. М. Формування акронімів як спосіб утворення неологізмів у науково-технічних текстах (на матеріалі французької мови). *Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Філологія (мовознавство)*, Вінниця : ТОВ «фірма Планер», 2021. Вип.32. С. 154-163.

Додатковий перелік:

4. Клименко Н. Ф., Карпіловська Є. А., Кислюк Л. П. Динамічні процеси в сучасному українському лексиконі. Відп. ред. Н. Ф. Клименко. Київ : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2018. 335 с.
5. Крамар Наталія. Словник англомовних неологізмів ХХІ століття. К : ТОВ «НВП «Інтерсервіс», 2022, 240 с.
6. Encyclopédie Larousse en ligne [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.larousse.fr/encyclopedia>
7. Académie française. La langue française. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://www.academie-francaise.fr/dire-ne-pas-dire/neologismes-anglicismes>